Postnina plačana v gotovini

Cena Din 1·-

Slovenski dom

Stev. 24 V Ljubljani, četrtek 30. januarja 1941 Leto VI.

Benghazi — prihodnji cilj angleške ofenzive

Letalsko udeležvovanje na vseh bojiščih - Derna obkoljena - Vdor v italijansko Somalijo - Napadi na italijanska letališča

Nekje v Italiji, 30. jan. o. Stefani poroča: 236. italijansko uradno vojno poročilo pravi:

Južno od Derne so naše čete odbile napad ene sovražnikovih oklopnih divizij in ji zadale znatne izgube. Naša letala so živo sodelovala in metala bombe težkega in malega kalibra ter neprenehoma obsipavala sovražna mehanizirana sredstva in čete s strojniškim ognjem. Skupine naskakovalnih letal so se zlasti odlikovale.

V z h o d n a A f r i k a: Odbit je poskus sovražnikovega napada na odseku pri Galabatu.

K e n i j a: Naše čete so napadle sovražnika in ga prisilile k umiku. Naši letalski oddelki so bombardirali sovražnikova mehanizirana sredstva in čete.

Britanska letala so napadla Asmaro, niso pa prizadejala škode. Protiletalska artilerija je sestrelila v nekem kraju v Somaliji eno sovražnikovo letalo.

London, 30. jan. o. Reuter. Angleške glavne sile na libijskem bojišču nezadržno prodirajo proti Benghaziju, drugem poglavitnem mestu in pristanišču v Libiji. Prihodnji angleški večji napad bo veljal Benghaziju, kjer hočejo Angleži streti glavno preostalo silo Grazianijeve afriške armade. Derna je popolnoma obkoljena in kaže, da se bo vdala sama od sebe, ne da bi bilo treba Angležem izvesti kak hujši napad, razen letalskega bombardiranja, ki pa itak skoraj ne preneha.

Vrhovno poveljstvo britanske vojske na srednjem vzhodu je izdalo naslednje uradno poročilo:

L i b i j a: Na področju Derne se je povečal naš pritisk na sovražnikove sile.

E r i t r e j a: Na odseku pri Agordatu in Barentuju so operacije v teku. Nadaljuje se preganjanje sovražnika, ki se je umaknil iz Um-Hagara. Ujetih je bilo 73 Italijanov. Naše letalstvo je hudo bombardiralo železnico iz Agordata v pristanišče v Massaui.

A b e s i n i j a: Onstran meje so naše patrole na številnih področjih razvile veliko delavnost. Močni angleški patrolni oddelki so prekoračili mejo in prodrli na več krajih v italijansko Somalijo. Naše čete so naletele na slab odpor domačih oddelkov. Akcija se nadaljuje. Južnoafriško letalstvo je 27. januarja bombardiralo Solo.

V noči med 27. in 28 januarjem so angleški bombniki napadli letališče Capo di Chino pri Napoliju. Ugotovili smo eksplozije in požare na letališču. tudi železniško križišče pri Napoliju je bilo bombardirano in so nastale eksplozije ter požari. Isto noč je bilo bombardirano letališče pri Cataniji. Tudi tu so bile eksplozije in požari. Bombardirana je bila tudi Comisa, kjer je začelo goreti. Italijansko letalstvo, ki je v zadnjih dneh popolnoma popustilo, je zopet oživelo in je bilo več letalskih bitk med italijanskimi in angleškimi letali. V prvih bitkah je bilo sestreljeno eno sovražno letalo, nato pa še tri letala. Italijanska letala letajo nad Derno zelo visoko. Njihovi zadetki niso točni.

95. dan vojne med Italijo in Grčijo:

Grčija pojde po poti pokojnega voditelja Metaxasa

Italijanska protiofenziva končana

Atene, 30. januarja o. Včeraj, takoj po smrti pokojnega Metaxasa, je bila imenovana nova grška vlada. Za predsednika grške vlade je bil imenovan dr Aleksander Korisis, ki je prevzel tudi zunanje, vojno in mornariško ministrstvo.

Kralj Jurij II. je ob Metaxasovi smrti poslal grškemu narodu razglas, v katerem pravi, da je izgubil sijajnega sodelavca, sposobnega voditelja ter skušenega bojevnika, ki je zdaj prištet med najslavnejše junake v grški zgodovini. **Grčija pojde naprej po dosedanji poti na vseh področjih,** ker so bili člani nove vlade s predsednikom vred, dolgo Metaxasovi sodelavci. **V slogi bo Grčija požrtvovalno končala velikanski boj, ki ga bije s častjo ter dosegla zmago z božjo pomočjo in blagoslovom Matere božje.**

Novi predsednik grške vlade je poslal vojski dnevno zapoved. V njej daje čast spominu velikega voditelja in vojaka Metaxasa ter bodri vojake, **naj gredo po dosedanji sijajni poti naprej, naj stro sovražnika, s čimer bodo okrepili Grčijo, kakor še nikdar.** Ves grški narod stoji ob svojih ponosnih sinovih — vojakih.

Grška vlada je tudi dala razglas, v katerem poveličuje veliko delo pokojnega narodnega junaka Metaxasa in pravi, da **daje vsa vlada poročtvo, da se bo Metaxasovo delo na vseh področjih nadaljevalo.**

Poveljnik grške vojske, general Papagos, je izdal dnevno zapoved, v kateri pravi, naj vojaki molijo za dušo moža, ki je vse svoje življenje posvetil domovini, njeni svobodi ter veličini.

Po vsej državi je odrejeno narodno žalovanje.

Nekje v Italiji, 30. jan. Stefani. Uradno italijansko poročilo št. 236 pravi o bojih v Albaniji:

Akcije krajevnega značaja so nam omogočile priti do pomembnih postojank. Dobili smo v roke nekaj ujetnikov in orožja. Naše letalstvo je aktivno sodelovalo na raznih odsekih in se odlikovalo v neprestanem bombardiranju cest, naprav sovražnikovih baterij in čet. Doseženi so bili učinkoviti zadetki na vojnih ciljih v Solunu in na železniški progi med Solunom in Atenami. Pri spopadih v zraku je bilo sestreljenih pet sovražnikovih letal, dve naši se nista vrnili.

Atene, 30. januarja. Ministrstvo za propagando je snoči po atenskem radiu objavilo naslednje uradno poročilo:

V zadnjih 24 urah se sovražnik obupno trudi s protinapadi, ki pa so porazni zanj. Boji so posebno hudi na osrednjem bojišču, kjer se novi poveljnik italijanskih čet, general Cabalero, posebno trudi. Tukaj sta bila dva italijanska bataljona odsekana od svojega oporišča, poprej odsekani sovražni oddelki pa se skrivajo po gozdovih. Potem, ko so obvladale sovražne napade, so grške čete na osrednjem in severnem bojišču včeraj znatno napredovale. Sovražne čete se umikajo v neredu. Slednji poskus sovražnih čet, da bi prišle v protiofenzivo, je sovražnika veljal hude izgube v moštvu in orožju.

Grki so dozdaj ujeli 16.000 italijanskih vojakov v Albaniji.

Spremembe v ameriškem zakonu za vojaško pomoč Angliji

Washington, 30. jan. o. United Press poroča: poročajo, da je na včerajšnji seji zunanjepolitičnega odbora ameriške zbornice, bil Rooseveltov predlog za ameriško pomoč Angliji spremenjen v treh točkah. Sprememba, izglasovana na tajni seji, zahteva:

1. Pooblastila predsedniku Rooseveltu za odločanje o načinu in obsegu pomoči za Anglijo, naj potečejo 30. junija 1943.

2. Predsednik Roosevelt naj pred vsako pošiljatvijo vojnega materiala vpraša za svet poveljnike ameriške vojske in vojnega brodovja.

3. Predsednik naj sem pa tja poroča zborniei o tem, kako poteka odstopanje in posojanje vojnega materiala Angliji.

Po desetih dneh miru - večji zažigalni napad na London

Angleško letalstvo nad zahodno Nemčijo

Berlin, 30. jan. DNB. Nemško vrhovno poveljstvo poroča snoči:

Neka podmornica je potopila 11.500 ton sovražnega brodovja. Pri včerajšnjih poletih so posamezna bojna letala izvedla napade na važne vojne cilje v Londonu. Metala so zažigalne in rušilne bombe. Razen tega so vrgla bombe tudi na železniške naprave v nekem mestu v Vzhodni Angliji. Na morju zahodno od Irske so bojna letala potopila sovražnikovo 4600 tonsko trgovsko ladjo, težko pa poškodovala še dve drugi trgovski ladji. Daljnostrelni topovi obalske suhozemske vojske so spet streljali na važne vojne cilje v jugovzhodni Angliji.

Sovražnikova letala včeraj in preteklo noč niso letela niti nad nemškim niti nad zasedenim francoskim ozemljem. Eno letalo pogrešamo.

London, 30 januarja Reuter: Letalsko ministrstvo in ministrstvo za javno varnost objavljata:

V noči od srede na četrtek so je sovražno letalstvo udejstvovalo nad raznimi delj Anglije. Nemška letala so letala okoli 4 ure. Metala so bombe na London in na londonsko pokrajino. Požare, ki so izbruhnili, so hitro pogasili. Letala so vrgla tudi nekaj eksplozivnih bomb, število žrtev pa ni veliko. Prav tako so padale bombe tudi na neko mesto v severovzhodni Angliji in na neko mesto v zahodni Angliji. Človeških žrtev v teh mestih ni bilo.

Priča napadu je bil tudi ameriški republikanski voditelj Willkie, ki si je ogledoval delo londonske obrambe ter vedenje prebivalstva po zavetiščih. Willkiea so povsod navdušeno pozdravljali. Izjavil je, da je junaštvo londonskega prebivalstva občudovanja vredno.

Angleška letala so v noči od srede na četrtek izvedla napade nad severozahodno Nemčijo. Podrobnosti o tem napadu bodo še objavljene.

Včeraj zjutraj je sovražnik metal bombe na dva kraja pri Londonu. Povzročeno je bilo nekaj škode in tudi nekaj žrtev je bilo.

Obnavljanje miru in reda v Rumuniji

Negotova usoda legionarskega voditelja Sime. Pravi cilji legionarske vstaje

Bukarešta, 30 jan. o. U. P. Romunski kralj Mihael je poslal generalu Antonescu brzojavko, v kateri mu čestita, da se mu je posrečilo zadušiti legionarsko vstajo ter obnoviti red in mir v državi.

O bivšem podpredsedniku vlade in voditelju legionarskega gibanja, Horiji Simi, še vedno ni nobenih zanesljivih poročil. Širijo se najrazličnejše govorice, ki pa so vse le ugibanja. Pravijo celo, da je Horia Sima naredil samomor — ali pa so mu ga naredili drugi.

Drugače pa romunska prestolnica spet dobiva vsakdanje lice Prestolniško časopisje izhaja redno, razen legionarskega, ki je prepovedano. Obnovljen je tudi promet, le svobodno potovanje je omejeno tako, da je treba imeti zanj posebno dovoljenje vojaških oblasti Tudi vojaške patrole po mestu spominjajo še na strahotnost zadnjih dni.

Zanimivi so tudi primeri, kako so si pri zadnjih uporih nekateri ljudje rešili življenje. Znani romunski bogataš Make Ausschnit, ki je bil obsojen, zaprt v neki jetnišnici, od tod pa, ker je zbolel, prepeljan v neko bukareško bolnišnico, se je rešil smrti tako, da so ga zdravniki položili kar v kristo, v kateri je ležal vso noč.

Cenzurna določila so bila včeraj omiljena v toliko, da je lahko oddal prvo poročilo po radiu zastopnik ameriške družbe NBC, Whyte, ki je dejal, da ne more povedati vsega, kako je bilo v Bukarešti in kako je zdaj. Dejal je, da čaka samo v Bukarešti 1500 članov Železne garde na obsodbo.

Kakšen cilj je imela legionarska vstaja, še vedno ni točno znano. Gotovo je le, da legionarji niso imeli nič skupnega s komunisti, temveč, da je bil ta očitek le pretveza za brezobziren nastop proti njim.

Štiristo nemških mornarjev s potopljenega velikega parnika »Columbus«, ki so bili internirani na otoku Long Island pred Newyorkom, je bilo včeraj poslanih v posebno koncentracijsko taborišče, urejeno na planinah v jugozahodnem delu Združenih držav. To je prvo koncentracijsko taborišče v Združenih državah, poročajo nemyorški listi

Hitler bo govoril

Berlin, 30. jan. DNB. Danes bo na »dan nemške zmage« vodja Nemčije govoril nemškemu narodu. Ob 16.30 bodo vse nemške radijske postaje začele prenašati ta govor. Ob 20 so bodo vse nemške radijske postaje zopet prenašale govor vodje Nemčije po gramofonskih ploščah.

Ugibanje o dnevu nemškega vdora v Anglijo

Newyork, 30. jan. o. Dopisnik »Newyork Timesa« iz Vichyja trdi, da je treba nemški napad na Anglijo pričakovati za začetek februarja. Tako sodijo zanesljivi opazovalci v Vichyju in pravijo, da so morski tokovi in pa vreme februarja ugodnejši, kakor v katerem koli letnem času. Potniki, ki prihajajo iz zasedene Francije, Holandije in Belgije, pripoveduje o živahnih vsestranskih nemških pripravah na tem ozemlju ter navajajo razne govorice o novih orožjih v zraku in na tleh.

Pogreb madžarskega zunanjega ministra

Budimpešta, 30. jan. m. Danes dopoldne so v Budimpešti slovesno pokopali pokojnega zunanjega ministra grofa Istvana Csakyja. Pogrebne svečanosti so se začele točno ob 10. pred poslansko zbornico. Vodil jih je madžarski primas Seredy. Pogreba so se udeležila številna zastopstva prijateljskih in zavezniških držav, med drugim tudi iz Jugoslavije. Naše zastopstvo vodi bivši minister Vojin Djuričič. Jugoslovansko zastopstvo je položilo včeraj pred krsto pokojnega grofa Csakyja velik venec z jugoslvanskim državnim trakom.

Sprejemi pri dr. Kulovcu

Belgrad, 30. jan. m. Minister dr. Franc Kulovec bo sprejemal stranke v svojem kabinetu v poslanski zbornici vsako sredo, četrtek in petek ob 11. Prej pa se je treba priglasiti vsaj do pol 10 v njegovem kabinetu.

Vesti 30. januarja

Tudi naša vlada je Grčiji izrazila sožalje ob smrti njenega voditelja in narodnega junaka Metaxasa. Grška vlada dobiva iz Jugoslavije in iz vsega sveta nešteto sožalnic, v katerih prijatelji in občudovalci Grčije slave pokojnega Metaxasa kot enega redkih pravih voditeljev,

Novi ameriški poslanik v Franciji, admiral Leahy, je odločno zavrnil poročilo nekega belgijskega lista, da bi bil izjavil, da bo Anglija v sedanji vojni premagana. Poslanik je nasprotno zatrdil, da odločno veruje, da bo Anglija to vojno dobila, pravi agencija Reuter.

Bolgarski kralj Boris praznuje danes 48. rojstni dan.

Kadar se približajo sovražne patrole našim črtam, se fronta zmede. Naše odgovarjanje je samo statično, jaz pa hočem dinamičen odpor. Treba je ustreliti vsakega desetega od tistih, ki so osumljeni, da so kje bežali. Treba je ustvariti novega duha, duha sovraštva proti Grkom, duha ofenzive, pravita dnevni zapovedi poveljnika sienske divizije ter druge italijanske armade na albanskem bojišču.

Kancler Hitler in francoski državni poglavar maršal Petain se bosta najbrž v kratkem spet sešla na posvetovanja o pogojih za sklenitev končnega miru med Nemčijo in Francijo, poroča ankarski radio.

Zatišje v letalski vojni med Nemčijo in Anglijo pripisujejo v angleških vojaških krogih dejstvu, da je morala večina nemških letal, bombnikov in lovcev, ki so sodelovali pri dosedanjih velikih napadih na Anglijo, v pregled in popravilo, poroča de Gaulleova agencija AFI.

Angliji groze tri nevarnosti: poostreni napadi proti trgovskemu brodovju, povečanje letalskih napadov na angleška mesta ter poskus vdora na angleško ozemlje. Lahko pa ima Nemčija še obsežnejše načrte in bi hkratu z vdorom poskusila udariti tudi na Sredozemsko morje čez Italijo in čez Balkan — nepričakovano kakor vihar, sodi londonski »Daily Epress« in navaja v dokaz za te domneve pisanje romunskega lista »Cuventul«.

Voditelj ameriških republikancev Willkie je včeobiskal tudi glavni stan poljske vojske in imel dolg razgovor z njenim poveljnikom generalom Sikorskim. Sporočil mu je simpatije vsega ameriškega ljudstva in obljubil čimvečjo pomoč. Willkie se je sešel tudi s kitajskim poslanikom v Londonu, poroča agencija Reuter.

Grška vlada najodločnejše zavrača fašistovska poročila o tem, da bi bilo grško vrhovno poveljstvo doslej izdalo kak uradni seznam grških žrtev v vojni z Italijo. Številke, ki jih navajajo italijanski listi, so po trditvi grške vlade take, kakor to odgovarja italijanskim željam.

Kancler Hitler je včeraj sprejel madžarskega vojnega ministra, generala Bartha. Pogovoru med njima je prisostvoval tudi načelnik nemškega generalnega štaba, maršal Keitel.

Iz Berlina je bil nenadoma odpoklican dosedanji romunski poslanik v Nemčiji Creceanu, ki utegne postati romunski zunanji minister.

Dve tretjini vseh mostov, ki so bili med vojno porušeni v Franciji, da bi se preprečilo napredovanje nemških čet, je zdaj popravljenih, poroča DNB. Mostove so popravili nemški tehnični oddelki s francoskim sodelovanjem.

Nemčija ima zdaj kakih 210 divizij po 20.000 mož, z dopolnilnimi četami vsega skupaj blizu pet milijonov vojakov in do 14 oklepnih divizij. Od te vojaške sile je kakih 20 divizij v Holandiji, do 80 divizij v Franciji, kakih 6 divizij na Norveškem, 4 na Danskem, vzdolž sovjetske meje 60 divizij, 20 v Avstriji in na Češkem, v Romuniji kakih 10, v Italiji morda dve. 60 najboljših divizij je pripravljenih za vdor v Anglijo, sodi angleški dnevnik »Manchester Guardian«.

Voditelj ameriških republikancev, Willkie, je včeraj imel v Londonu več posvetov. Na lastno zahtevo so mu dali tudi živilsko izkaznico in policijsko dovoljenje za svobodno gibanje, ker noče uživati nobenih izrednih pravic, temveč živeti v Angliji kakor živi vsak Angležinja.

Nemški poročevalski urad odločno zanikuje vse zlobne vesti o tem, da bi bil voditelj nemške politične policije odpotoval v Italijo zaradi zatiranja nemirov in zaradi nujne preureditve italijanske policije.

Predsednik turške republike Ineni bo prihodnje dni v spremstvu dveh angleških generalov ter več angleških višjih častnikov obiskaval obrambne postojanke po evropskem delu države, poroča United Press.

Italijanski prestolonaslednik Umberto je najvišje odlikovanje dobil za vojaške zasluge tedaj, ko je Italija bila nevojskujoča se država, ker je z uspešnimi ukrepi zboljšal italijansko obrambo, po napovedi vojne pa prav tako hitro in uspešno izvedel ofenzivo, naskočil postojanke, ki jih je sovražnik odlično branil in povsod zmagal. Njegova hrabra navzočnost je bila vzgled ter bistveno dejstvo za dosego uspeha V prestolonasledniku so bile tako potrjene vrline kneza in vojaka, ki že od nekdaj označujejo njegov visoki dom, pravi agencija Stefani.

Poskus nemškega napada bo izveden v takem obsegu, da nobenemu delu Anglije ne bo prizaneseno. Pokrajine Kent, Sussex in Wales bodo najbrž imele čast, da se prve spopadejo z narodnosocialistično silo. Angleško otočje je še vedno v tej vojni glavno bojišče, je včeraj izjavil angleškem listom lord Delaware

Irska je bila v nevarnosti od začetka sedanje vojne. Tudi zdaj je v veliki nevarnosti. Toda mi smo zdaj dosti bolj pripravljeni, da pričakamo sleherno morebitnost, je govoril včeraj predsednik vlade de Valera.

Ameriški senator Smuthers predlaga, naj bi republika Cuba stopila v sklop Združenih držav kot 49 zvezna edinica — poroča »Newyork Times«.

Draginja je vdrla tudi v ječo

Za prehrano 3447 jetnikov izdano lani pol milijona

Ljubljana, 30. januarja.

Draginja je v sedanjih časih, ko se bore države-velikanke za svetovno oblastvo, vdrla tudi v ječe, drugače strogo ločene od zunanjega življenjskega vrveža. Brez topov, strojnic, pušk in letal je neovirano zavzela jetnišnice, napravila jetniškim upravam mnogo skrbi in računov, kako preskrbeti svojim »gostom« primerno hrano. Val draginje je zajel jetnišnice okrožnih sodišč in obe kaznilnici v Sloveniji, tako begunjsko žensko, kakor tudi mariborsko moško. Pač ni mogoče za enkrat točno izračunati, koliko so znašali prehranitveni stroški za preteklo leto pri teh zavodih. Zatrjujejo, da dosegajo okoli 3 milijone dinarjev! Pač so na razpolago podatki prehrane za jetnišnico ljubljanskega okrožnega sodišča!

Draginja je obiskala torej vlomilce, tatove, morilce, ubijalce in druge zločince. Ni prišla k njim na skriven način, v rokavicah in gumijastih čevljih, z vlomilskim orodjem, marveč pojavila se je z vso silo in neizprosno diktirala svoje zahteve.

Sedaj so določeni vzdrževalni in prehranitveni stroški za posameznega jetnika na 8 din dnevno. V ta znesek so všteti stroški za kurjavo, oskrbo in prehrano. Kako so se naglo dvigali stroški prehrane, kaže najbolj nazorno diagram, ki ga je jetniška uprava sestavila skrbno in točno k svojemu letnemu poročilu o jetniški bilanci. Krivulja diagrama nazorno kaže nagel dvig stroškov prehrane. Leta 1937. so bili ti stroški preračunani na 3.30 din. V začetku leta 1940 so narasli že na 3.72 in konec preteklega leta je bila dosežena kvota 5.40 din za prehrano. Jetniška »menaža« mora biti po predpisih skuhana in jetnikom podana. Znameniti »ričet« se je tudi v teh hišah podražil!

Lani je jetnišnica ljubljanskega okrožnega sodišča zaznamovala celotno prav znaten obisk. Bilo je pod streho spravljenih 3.447 »gostov«, predlanskim 3.353. Na okrožno sodišče jih je padlo v evidenco 2.047, predlanskim 1.661. Za te »goste« je uprava poskrbela lani 102.645 porcij, od katerih odpade: na zdrave jetnike 83.521, na jetnike-bolnike z boljšo hrano 4.546 in na obsojence-maloletnike odnosno maloletnike v preiskavi 14.578 porcij. Za vso to hrano je jetniška uprava izdala 484.913.90 din. **Vsak zapornik je lani stal jetniško upravo pri prehrani okoli 1406 dinarjev.**

Vsi zapori okrožnega sodišča so bili lani vedno prenapolnjeni. Redki so bili dnevi, da bi bil dnevni stalež padel pod normalnega. Jetnišnica normalno lahko sprejme in oskrbuje 260 oseb, stalež pa je vselej mnogo večji in je včeraj 29. januarja dosegel 365 zapornikov.

Nekaj kriminalne statistike

Kazenski odelek ljubljanskega okrožnega sodišča je, kakor vsako leto, tudi za preteklo leto 1940 sestavil pregledno kriminalno statistiko splošnega značaja. Mnoge, drugače suhoparne številke nam marsikaj poučnega in zanimivega povedo.

Koliko kazenskih zadev in spisov je bilo lani še tekočih? Čedno število! Skupaj je bilo takih spisov 2152, predlanskim 1887, torej mnogo več. Kazenski oddelek je lani prevzel od starega leta 1939. še 290 tekočih zadev, od katerih se je neka zadeva vlekla celo od l. 1932 naprej. Od državnega tožilstva je bilo izročenih oddelku 1.794 spisov, nanašajočih se na različne zločine, predlanskim je bilo novih kazenskih zadev 1542. Že te številke povedo, da so se kriminalni slučaji pomnožili, posebno zločini proti tuji lastnini vseh vrst. Brez razprave je bilo lani rešenih 803 zadev. To se pravi, da je državno tožilstvo predlagalo ustavitev nadaljnje kazenske preiskave zaradi pomanjkanja dokazov ali pa iz drugih razlogov, ki so vplivali na razvoj preiskave. V preiskovalnem zaporu je bilo lani 780 osumljencev, konec leta jih je ostalo še 95. Lani je bilo vloženih 823 javnih obtožnic od strani državnega tožilstva in 28 zasebnih.

Na obtožbo državnega tožilstva je bilo lani obsojenih na okrožnem sodišču pred senatom in sodnikom-poedincem 823 osumljencev zaradi raznih zločinov, predlanskim 796. Na zasebno obtožbo predlanskim 8, lani 13 obtožencev.

Sodniki so bili z razpravami zelo zaposleni. Mnogo ur so sedeli v veliki dvorani in izrekali manjše in večje kazni. Sodniki v senatu so lani zaznamovali 626 glavnih razprav, predlanskim 596. Sodnik-poedinec je lani imel 472, predlanskim 417 razprav.

Odhod naših vojakov na tekme v Cortino d'Ampezzo

Ljubljana, 30. januarja.

Danes ob 9.45 je naša vojaška smučarska ekipa odpotovala s tržaškim brzovlakom v Cortino d'Ampezzo, kjer bo tekmovala v najostrejši konkurenci najboljših vojaških ekip srednje in severne Evrope. Naše vojake-smučarje vodijo generalštabni polkovnik in poveljnik II. planinskega polka Milenkovič Stojadin, generalštabni major Bjelajac Slavko in pehotni kapetan II. razreda Rupnik. — V tekmovalnem moštvu pa so: poročnik Švigelj Jože, narednik Brumec Martin, kaplar Knific Jože in redov Gmajnarič Miha iz Delnic, v rezervi pa poročnik Kraje Emil, narednik Jazbec Ladislav in redov Pogačnik Tone. Moštvo je pripravljal na težko tekmovanje naš znani smučar Franc Smolej. Z vojaki potuje tudi dr. Hubert Heim kot zdravnik, ki služi prav sedaj svoj kadrski rok. Tekmovalci v našem vojaškem moštvu so prav dobri, saj je Švigelj Jože že nekaj let najboljši smučar I. planinskega polka in tudi Kranje Emil že sedem let vodi smučarske patrole II. planinskega polka. Prav dobra sta tudi naša znana smučarja Knific Jože in Pogačnik Tone od jeseniškega Bratstva. Tekmovalci so bili že od 14. decembra na Pokljuki, vendar pa niso mogli smučati, ker ni bilo snega. Tedaj so porabili čas le za telesno okrepitev. Ko je pa zapadel sneg, so pa dopoldne smučali in streljali, popoldne pa samo streljali, kajti streljanje je zelo važno pri vojaških patrolnih tekih.

Na postaji so se poslovili od naših vojakov-smučarjev funkcionarji Zimskošportne zveze in jim želeli mnogo uspeha.

Mariborčani, ne odrečite prispevka za zimsko pomoč!

Maribor je bil eno prvih mest, ki je začelo po hudi zimi leta 1928-29, ko mu njena proračunska finančna sredstva niso več zadoščala, s sodelovanjem dobrodelnih in narodnih društev organizirati med meščani mesta akcijo za pomoč brezposelnim in siromašnim someščanom. Ustanovljen je bil tako imenovani odbor »Pomožne akcije«, ki je zbiral prispevke v gotovini in darove v naturalijah ter jih po socialnopolitičnem uradu mestne občine delil med najpotrebnejše. S temi prispevki, podporo banske uprave iz bednostnega fonda in največ z rednimi občinskimi proračunskimi sredstvi je občina začela izvajati javna dela, kjer je zaposlovala preko zime več sto delavcev, ki izgubijo na zimo zaradi končanja sezonskih del svoj zaslužek in s tem kruh za svoje družine. Mnoge je prehranjevala v svojih kuhinjah in jim nakazovala življenjske potrebščine.

Letošnja zima pa je najkritičnejša, kar jih preživljamo. Potrebe revnih rastejo iz dneva v dan, draginja narašča in z njo pomanjkanje. Čedalje bolj se množi število brezposelnih in pomoči potrebnih.

Dosedanjim prošnjam so se mariborski meščani sicer odzvali s primernim zneskom, ker so nekateri prispevali večja darila, toda število darovalcev je za naše mesto premajhno. Dosti jih je še med nami, ki ne bi čutili škode in pomanjkanja s primernim, pa četudi z najmanjšim darom. —

V nabiralnem tednu od 31. dec. lanskega leta do 5. januarja letos, ki je bil odrejen istočasno za vso državo in ki ga je občina izvedla s sodelovanjem Slovenskih fantov, Sokola in skavtov, je bilo nabranih le 18.114 din.

Odbor zimske pomoči za dravsko banovino je zaradi nezadostnega odziva in velike potrebe odredil **ponovno teden zimske pomoči v času od vštevši 2. februarja do vključno 8. februarja tega leta.**

Mestna občina ponovno prosi vse meščane, naj se v teh dneh spomnijo s prispevki teh, ki so zaradi socialnih in gospodarskih pretresov zadnjega časa ostali brez sredstev in zaslužka in čijih otrokom primanjkuje kruha. Vse plemenite dosedanje darovalce prosi, da priskočijo na pomoč s ponovnimi prispevki. Vsa društva, združenja in ustanove naj izvršijo v tem tednu zbirko med svojimi člani. Po možnosti naj se v letošnjem letu nameravane prireditve vršijo ta teden v korist zimske pomoči.

Denarni zneski naj se nakazujejo mestni blagajni, Slomškov trg 11, darila v naturalijah pa v smislu svoječasnega poziva socialno-političnemu uradu, Rotovški trg 9.

Ljubljana od včeraj do danes

Lepa beseda o Ljubljani

je te dni napisal tudi pri nas znani vseučiliški profesor dr. Karel d'Ester, direktor novinoznanskega instituta univerze v Monakovem, ki ga kulturni svet ceni kot ustanovitelja novinoznanstva in kulturnega zgodovinarja. Sloviti učenjak je bil prvič v Ljubljani l. 1937. na novinarski razstavi, ki je za njene priprave žrtvoval leto dni dela in se mu je tedaj Ljubljana tako priljubila, da je še večkrat obiskal naše mesto ter Slovenijo in vso Jugoslavijo. S toplim občudovanjem je pisal in predaval o naši kulturi in o lepotah naše domovine. Ko je za božič dobil v dar album »Ljubljana«, se je ta znameniti vzgojitelj nemških novinarjev in novinoznancev zahvalil takole: »Pri povratku sem našel ljubo darilo. Mikavna knjiga — krasotno delo je ter oživlja vse lepe ure, ki sem jih smel preživeti v tem neskončno lepem mestu — Velika hvala!!!« Pohvala svetovno priznane avtoritete v zadevah publicistike torej še prav posebno priporoča tudi album »Ljubljana«, ki ga je Turistični odbor mesta Ljubljane pred božičem izdal z odličnim besedilom univ. prof. dr. Franceta Steleta in s fotografijami Ljubljane naših najboljših fotografskih umetnikov. Prijatelje Ljubljane in lepe knjige ter umetnostne fotografije opozarjamo, da album »Ljubljana« dobe v vseh knjigarnah, vendar pa naj hite, ker je zaradi nizke naklade in velikega povpraševanja že skoraj razprodan.

V trgovini so »kupili« 23 stotakov

Ženska in dva moška so vstopili v trgovino Naglas na Novem trgu. Ogledovali so si najrazličnejše spalnice, katerih ima tvrdka precej v zalogi. Zdelo se je, da bodo res kaj kupili. Trgovka jim je razkazovala vse vrste oprav. Pa jim kar nobena ni hotela biti dovolj všeč. Med razkazovanjem oprav pa je eden moških, ki je gotovo dobro poznal razmere v trgovini, vzel ključ od pisalne mize, jo odklenil in izmaknil iz predala 2300 dinarjev. Bili so to sami sto dinarski bankovci. Seveda niso kupci ničesar kupili. Bili so domenjeni, kako bodo na lahek način prišli do denarja. In tako so prišli v trgovino suhi, ven so pa odšli s 23 stotaki.

Poškodbe

Da je na otroke treba paziti je že stara stvar. Le malo jih pustiš same, pa je že nezgoda tu. Pazljivosti pri otrokih ni nikdar dovolj. Vedno je treba paziti nanje. V bolnišnico so pripeljali tudi komaj dveletno Martino Vrtačnikovo, posestnikovo hčerkico iz Čolniš pri Zagorju. Otrok se je doma igral in se je polil s kropom po vsem telesu. Njene opekline so zelo nevarne, morda celo usodne. — Jerše Marija, doma na Grajski planoti je doma padla, ker ji je spodrsnilo. Pri padcu se je poškodovala po telesu. — Pečnik Antonija je šla včeraj po Gregorčičevi ulici. Ker je bilo vreme malo mrzlo in so bile ceste in hodniki drsni, je Pečnikovi spodrsnilo, da je padla. Pri padcu si je zlomila nogo. Drugih večjih nesreč ni bilo in so imeli reševalci še dokaj miren dan in noč. Le nekaj prevozov je bilo.

Tatovi na podstrešjih, v kinu, v avtomobilu in na kolesih

Iz policijskega dnevnika je razvidno, kaj vse ljudem v teh dneh prav pride. Tatovi so se kar nekako »specializirali« na perilo. Zdi se, da so podstrešja še nekako najbolj varna, da tatov ne motijo pri njih delu. Iz podstrešja na Litijski cesti je tat odnesel več raznega moškega in ženskega perila. Škoda je precejšnja, saj znaša 1500 dinarjev. — Julko Hvastjo je pa kino predstava drago stala. Sedela je lepo v kinu. Zaverovana je bila v dogodke na platnu. Imela je v bližini človeka, ki ga film ni bogve kako zanimal. Imel je drugačne načrte. Spreten žepar je moral biti, da je Julki odnesel torbico, v kateri je imela 518 dinarjev. V drugo si bo Julka gotovo zapomnila, da je treba biti tudi v kinu previden. — Iz avtomobila, ki je stal na Litijski cesti pred gostilno Novak, je neki uzmovič odnesel dve odeji sive barve s tremi zelenimi črtami. Odeji sta bili vredni 280 dinarjev. — Nekaj aktovk je tudi izginilo. Lastniki so jih pustili na kolesih. Ko so se vrnili, pa ni bilo o aktovkah nobenega sledu.

Ko je izginil sneg in so ceste zaradi milejšega vremena lepe, so spet prišli s svojimi konjiči na dan. Ceste so spet polne hitrih kolesarjev. Kolesa so naslonjena na zidove pred gostilnami in drugimi lokali. In kdo ne bi izrabil prilike za tatvino, če ne tatovi, ki so jim kolesa posebno pri srcu. Kolesarski strokovnjaki so hitro izrabili prilike in pričeli krasti kolesa. Ljubljanski policiji je bilo v nekaj dneh prijavljenih kar pet tatvin koles. »Kolesarji« so odpeljali 4 moška kolesa in eno žensko kolo. Ukradena kolesa so bila vredna najmanj 4700 din. Treba bo pač spet dobro paziti in zaklepati kolesa.

Stvari, ki jih vsak dan vidimo

Ljubljana, 23. januarja.

Siromaštvo in pomanjkanje sta iznajdljivi včasih do bridkih resnic. Zadnje čase hodi po ljubljanskih javnih lokalih možakar srednjih let s komaj petletno deklico, o kateri trdi, da je njegova hči, drugi zopet vedo povedati drugače. Čim stopi v lokal, površno pozdravi ter odloži gornjo obleko, isto stori tudi z otrokom. Oba se tako pokažeta v nekakšnih akrobatskih oblekah od Bog ve kje. Začne izvajati z otrokom posamezne telovadne točke, prav za prav jih izvaja otrok ob njegovi pomoči, medtem ko sam ne pokaže najmanjše akrobacije. Pri tem otroka zvija, premetava, prekucuje na vse mogoče načine, deklica dela prave mučeniške obraze, ker očividno trpi pri tem premikastenju. Predvajanje je kmalu končano, sam pa pobere najbližji pepelnik ter z njim pobira »vstopnino«. Ni pa možakar zadovoljen z dinarskim novcem, temveč zahteva mnogo več, češ da je brezposelni akrobat. In tako gre to mučenje — mogoče celo tujega otroka — iz lokala v lokal!

Drugi, ki obiskuje lokale, je slepi vojni invalid, ki sicer nosi na cesti črna očala in baje poseduje dobro idočo trafiko. Do sem je vse v redu in ubogemu slepcu to privoščimo. Toda ženska, s katero ni v nobeni zakonski zvezi, takoj zname slepcu črna očala, čim stopita v lokal. In pokaže se grozno razdejani obraz od šrapnela ter grozni očesni votlini! Vsakemu gostu je mučno gledati to razdejanje na obrazu in takoj odrine slepcu svoj »obolus«. Ženska pa pri tem dobro živi in jo lahko čez dan vidiš na cesti elegantno oblečeno.

Tretja, ki obiskuje lokale, je komaj 15 letna deklica, sicer le po letih, a po doživetju 50 letnica! Prodaja cvetlice in pri tem opazuje dvomljive goste. Kaj kmalu zgine in za njo slučajni gost, pač človek brez srca in morale! Deklica prodaja cvetlice, a proda tudi svoj najlepši cvet — svoje poštenje!

Vsak se mora zgroziti, kako dandanes posamezniki izrabljajo otroke, invalide ter tudi — sami sebe!

Prebivalstvo Milana in Turina je z včerajšnjimi manifestacijami takoj odgovorilo na nagnusno obrekovanje nizkotnega ameriškega časnikarstva, ki je skušalo svetu povedati, da so se Milanci izneverili domovini. Te manifestacije tudi jasno govore italijanskim zaveznikom, da angleške spletke v Italiji nimajo nobenega učinka in da je ostalo prijateljstvo med Italijo in Nemčijo nedotaknjeno tudi v širokih ljudskih množicah, pravi agencija Stefani v daljšem poročilu.

Italijanski tisk je začel ostro napadati Združene države, češ da si hočejo prisvojiti otoke, ki leže blizu Evrope ter hočejo Evropo spraviti pod svoje gospodarsko in politično nadzorstvo. Vse to delajo Združene države pod pretvezo, da hočejo braniti demokracijo, pravi laški tisk.

Krvava razdobje angleškega napada v Libiji so oznamenovana z junaškim odporom in občudovanja vredno hrabrostjo italijanske vojske. Tu ne gre za kake vojaško odločilne dogodke, temveč le za zadeve angleške propagande, ki hoče dvigniti moralo v svoji državi. Angleška ofenziva je docela zgrešila svoj cilj. Italija Afriko zelo ljubi, ker je tam dolgo vrsto let ustvarjala in ker tam brani svojo pravico do življenja, Anglija pa hoče s svojim napadom iz Afrike izriniti italijansko omiko, sodi minister za italijansko Afriko general Teruzzi.

V Italiji je prišlo do dogodkov, podobnih dogodkom v Romuniji. Spopadi med fašisti, protifašisti in nemškimi četami. Nemška vojska je ubila tri italijanske generale. Nemci si prizadevajo zadušiti upor v Milanu. Take in podobne naslove prinašajo na prvih straneh ameriški listi, ki so nasedli dopisnikom, katerih naloga je razširjati vznemirljiva poročila. Že ti naslovi sami dokazujejo, kako neresnične so vesti o nemirih v Italiji, pravi agencija Stefani, ko razpravlja o pisanju ameriškega tiska.

SELDON TRACE:

KORAKI V NOČI

Roman s slikami

»Miss Datmar, počakajte, da boste dobili prave razloge! Vseeno je za vas velika sreča, da sem bil edini svedok pri vašem čudnem ponašanju. Če bi bila sedaj budna moja gospodinja miss Bugh, bi se vse precej spremenilo. Gotovo poznate plemenito miss Bugh?«

Miss Datmar se je morala nasmehniti.

»Miss Bugh je poosebljena dostojnost,« je odgovoril doktor Hadon s šaljivo svečanim glasom. Njena vest mora vedno raznašati stvari, ki so za njene bližnje izvor neprilik in žalosti. Seveda dela vse to s težkim srcem. Čeprav je bila že pri mojem predniku, sem povsem nesposoben in nedostojen, da bi ocenil vrline miss Bugh. Edina sreča je, ko vem, da boluje na težki srčni napaki in je vsak dan večja nevarnost, da umre!«

»Sedaj pa greva!« Prijel jo je pod roko in privedel do avtomobila. Vozila sta se po čudni pusti ulici Velikega Platha. Imela sta srečo, da je bila še vedno gosta megla in je Hadon lahko prišel 25—30 m blizu Richardove hiše, ne da bi ga tam zapazili oni, ki so ga čakali. Pripeljal je k pločniku in odprl vrata na strani, kjer je sedela gospodična. Medtem ko je izstopala, je čutil na svoji roki dotik njenih ledenih prstov.

»Ali se zanesete, da boste lahko nemoteno prišli noter?« jo je šepetaje vprašal.

»Sem. Nihče ne pazi name, nič se ne bo izvedelo...«

Izgubila se je v mraku.

Avtomobil je vozil dalje ob pločniku, kot bi težko razločil pot ob svetlobi svojih slabih avtomobilskih žarometov. Slišal je neki pridušeni glas in opazil v megli temno, čokato silhueto nekega stražnika. Ko je Hadon prišel do njega, je policaj pozdravil.

»Težka noč, gospod doktor! Slišal sem, ko ste se ustavili pri sosedni hiši.«

Doktor je zakril nasmešek, ki je zaigral na njegovem obrazu.

»Še nisem dovolj vešč, da bi našel v Plathu pot, ne da bi gledal! Ako se ne motim, ste vi stražnik Duke!«

»Da, gospod. Brigadir je v hiši in vas čaka. Gre samo za neobhodno formalnost in nič drugega. Kajti vi, gospod, ne morete več pomagati!«

Hadon je prikimal z glavo in šel za stražnikom skozi odprta vrata. Lestenec s plinskimi lučmi je bil prižgan in je svetil v megleno predsobje. Stasit, visok brigadir je stal z beležnico v roki pod to svetilko. Pozdravil je doktorja Hadona s posebnim, uradniškim zadovoljstvom.

»Nimamo prilike, da bi se v Plathu bavili s takimi dogodki,« je rekel doktorju z očitnim užitkom.

»Prav za prav je to prvi umor, odkar sem jaz tu!«

»Ali ste prepričani, da je to umor?«

»Povsem, gospod. Niti trohice suma ni v tem pogledu. Pojdite sami, da se prepričate!«

Medtem ko je šel stražnik na svoje mesto, je pred Hadonom stopal brigadir po stopnicah. Ko so šli skozi neko predsobo v nadstropju, je odprl veliko spalnico. Okna v sobi so gledala na ulico. Sveča je gorela na toaletni mizi iz mahagonija, druga sveča pa je svetila poleg velike postelje z nebom, katerega stebri so metali dolge sence na leseni strop. Na najbolj oddaljenem robu postelje je sedel človek v nočni halji in v črnih, platnenih hlačah. Bil je to starček, ki je s plašnim in topim pogledom opazoval grozni prizor na postelji.

»To je sluga Haterington,« je rekel brigadir Branley. »Bil je trideset let s starim gospodom. A sedaj, gospod doktor, se lahko na lastne oči prepričate, da gre za umor!«

Doktor Hadon je pristopil k razmetani postelji in je vzel s stola svečo. Plamen se je zaradi odprtih vrat začel majati, on pa je ves nestrpen in jezen spustil svečnik. Brigadirju je dal znak, naj posveti s svojo električno lučjo, sam pa se je nagnil nad truplo, da bi ga pregledal. Žrtev je bil človek srednjih let, plešast je bil, njegov napihnjeni obraz pa je bil videti še grši zaradi preplašenega pogleda široko odprtih oči. Spodnja čeljust je bila spuščena in vse črte na obrazu so izražale grozo pred smrtjo. Okrog zvitega in še toplega vratu se je opazila čudna guba. Doktor je zategnil na tem mestu kožo in odkril vrvico, ki je bila močno zadrgnjena okrog vratu. Vzdignil se je in odkimal.

»Res, gospod, niti trohice suma ni,« je brigadir zadovoljno pripomnil.

»Ni, ne! Niti govora ni o samomoru. Najbolj čudno pa je, da se ni slišal klic na pomoč!«

Hadon se je obrnil proti slugi, ki je še vedno gledal topo, brez vsakega izraza.

»Haterington, kaj res niste ničesar slišali ponoči?«

Starček je nalahko odkimal.

»Mrtev je,« reče. »Po tridesetih letih! Res je bilo težko. Včasih mi je prišlo, da bi ga zamrzil. Ali trideset let, je le trideset let!«

Hadon je nadaljeval:

»Niste nič slišali?«

Starček je ponovno odkimal.

»Nič nisem slišal, sam slabo slišim!«

Zdravnik se je obrnil k brigadirju Branleyju:

»Jaz tega ne morem razumeti. Gotovo je imel še drugega slugo.«

»On bo prišel šele jutri, gospod doktor, a dozdaj je bil samo ta! Kot vidite, g. doktor, je bila hiša med odsotnostjo g. Richarda zaprta. On se je vrnil šele ponoči in so bili skoraj še vsi prostori zaprti. V pritličju na primer so še na vseh naslonjačih navlake.«

»Hm! Okolnosti tega povratka so čudne.«

»G. Richard je bil čuden človek,« je pripomnil brigadir. »Čudak v vsem svojem početju. Kljub temu pa se zdi, da je bil tokrat nekdo obveščen o njegovem prihodu. Kdaj je nastopila smrt po vašem mišljenju?«

»Najmanj pred pol ure, a največ pred eno uro.«

»Ne morete biti bolj točni?« ga je vprašal brigadiir zamišljeno in odprl svojo beležnico.

Doktor Hadon je odločno odkimal.

»Ne morem. Kako ste odkrili zločin, ko ni dal nihče znaka, ali klical na pomoč?«

»Eno okno je bilo odprto. Stražnik Duke je to opazil pri svojem obhodu. Najprvo je tolkel po vratih, nato pa je šel v hišo. Mislil je, da bo tu našel kakega lopova!«

»Tudi on ni ničesar čul?«

»Slišal je avtomobil, ki je vozil v bližini, ali ni gotovo, če ima z dogodkom kakšno zvezo. Sicer ni čul nobenih korakov,« je rekel brigadir.

Hadon se je komaj vzdržal, da se ni nasmehnil.

Bilo je gotovo, da sta miss Datmar in on odšla iz hiše prav ob onem času, in če želi, da se izogne vsaki neprijetnosti, je bolje, da zamolči to malo epizodo.

Odšel je gotovo ob istem času, ko je bežal morilec, a to je približno pred tri četrt ure.

»Čudno je, da nisem jaz nič zapazil, ker sem moral samo nekaj trenutkov prej oditi iz pekarne, ki je na oni strani ceste. Bilo je to približno ob dveh.«

Brigadir ga ljubeznivo pogleda:

(Dalje sledi)

Od tu in tam

O gospodarskih odnošajih med Jugoslavijo in Nemčijo je včeraj govoril nemški generalni konzul v Zagrebu, dr. Freund na sprejemu, ki je bil prirejen v hotelu »Esplanade« ob priliki, ko se v Zagrebu mudi podpredsednik »Mitteleuropäische Wirtschaftstag« dr. Ilgner in njegov poslovni ravnatelj dr. Dietrich. Dr. Ilgner pa je za njim v svojem govoru poudarjal obojestransko korist in povezanost gospodarskega življenja obeh držav. Govoril je o sodelovanju in prilagoditvi industrijskih in kmetijskih področij. »Namen nemškega gospodarstva ni samo plasiranje nemških industrijskih proizvodov v Jugoslaviji ter jugoslovanskih kmetijskih pridelkov in surovin v Nemčiji. Nemško gospodarstvo gre za tem, da bi se čimbolj povečala kmetijska proizvodnja v Jugoslaviji, s čemer bi se dvignila tudi življenjska raven, da bi potem imela svoje koristi tudi nemška industrija. Govornik je tudi napovedal, da bo odšlo z dovoljenjem hrvaškega bana dr. Šubašiča nekaj hrvaških kmečkih sinov v Nemčijo, kjer se bodo seznanili z najsodobnejšimi metodami nemškega poljedelstva.«

Pokojnine in invalidske podpore sme zvišati Glavna bratovska skladnica z dovoljenjem Rudarskega ravnateljstva v Zagrebu, in sicer tako, da sme draginjska doklada na svoječasno odmerjene pokojnine in invalidnine znašati skupno z že prej dovoljenim povišanjem pri staroupokojencih 30%, pri novih upokojencih in invalidih pa 25%. Isto se je zgodilo že nekoliko prej tudi v Sarajevu. Draginjska doklada velja od 1. januarja t. l., izplačali pa jo bodo rudarskim upokojencem in invalidom, kakor hitro bo Glavna bratovska skladnica naredila obračun zvišanja doklad.

Silni snežni viharji so divjali včeraj na liški progi, zlasti pri Vrhovinah ob Plitvičkih jezerih, kjer še vedno sneži. Pri Virovitici pa se je pripetila celo železniška nesreča, ki pa se je še dosti srečno končala, čeprav bi lahko imela hude posledice. Tam je skočil s tira tovorni vlak in se je nekaj vagonov prevrnilo. Vlaki so zaradi tega imeli daljše zamude.

Nad 5 milijonov kg različnih malih rib so vjeli letos poleti ribiči na našem Jadranu. Statistični podatki pravijo, da so ribiči letos poleti ujeli samo sardel 4,095.585 kg, dalje 478.270 kg skuš 122.440 kg lokard, 2226.400 kg brgljunov, 139.710 takoimenovanih šnjur. V svežem stanju so letos ribiči prodali 2,309.420 kg rib, predelanih z oljem, nasoljenih in na druge načine pripravljenih pa 2,753.060 kg.

Odlok o omejitvi porabe živil v banovini Hrvatski je izšel te dni v hrvatskih »Narodnih novinah«. Za vse prebivalstvo so s tem uvedene posebne legitimacije, na podlagi katerih bodo ljudje lahko dobili posebne kupone za racionirana živila. Potrošniške legitimacije se smejo uvesti tudi po drugih hrvatskih občinah, ne samo po mestih, to pa samo z dovoljenjem preskrbovalnega banovinskega urada. Izdane bodo na ime poglavarja družine, vanje pa bo treba vpisati vse družinske člane in služinčad. Prav tako bodo takšne legitimacije dobili tudi gostilničarji, slaščičarnarji, internati, bolnišnice, javne kuhinje in podobno. Veljale bodo leto dni. Z banskim odlokom pa je omejena poraba naslednjih živil: pšenice, rži, ječmena, koruze, dalje moke iz teh vrst žita, testenine, jedilno olje, mast, sol, sladkor, kava, pralno milo in petrolej.

Določena je končnoveljavna odkupna cena lanskoletne sladkorne pese za področje sladkorne tovarne v Osijeku ter tovarn na Čukarici in v Belju. Pridelovalci, ki prodajajo sladkorno peso tovarni v Osijeku, bodo odslej dobivali za 100 kg sladkorne pese po 34.43 din, tovarna sladkorja na Čukarici bo metrski stot pese plačevala po 35.52, tovarna na Belju pa samo po 33.65 din. Tako je določil oddelek za upravo državnih posestev v finančnem ministrstvu.

Nov kredit za javna dela v znesku 7,377.000 dinarjev je odobrila banska izpostava v Splitu. Za graditev mostov in cest je odobrenih od tega 5 milijonov 534.000 din, za razna arhitektonska dela 2,379.000, za vodnotehnične naprave pa 1,464.000 dinarjev.

Ogromno cerkev sv. Save, ki jo že dalj časa grade na Vračarju v Belgradu, in ki pri njej dela še nekaj let ne bodo končana, si je te dni ogledal gradbeni minister Danilo Vulovič. Pri ogledovanju teh del te nenavadno mogočne stavbe je minister dejal, da bo letos gradbeno ministrstvo podelilo odboru za zgraditev »Svetosavskega hrama« pol milijona din podpore, še poleg dveh milijonov din, ki jih je isto ministrstvo podelilo v ta namen že prej.

Švicarska vlada je najela nekaj naših ladij in sicer pri splitski paroplovni družbi »Grgič«, ki je z njo sklenila tozadevno pogodbo. Ladje omenjene splitske družbe bodo prevažale za Švico žito in druge življenjske potrebščine iz prekomorskih držav. Včeraj je že nastopila svojo novo službo naša ladja »Talas«, napovedujejo pa, da jo bo v najkrajšem času tudi ladja »Vihor«, ki pripada isti paroplovni družbi.

Maksimiranje cen modri galici zahteva Zadružna Matica v Splitu. Poslala je že na pristojno mesto v Zagreb vlogo, v kateri dokazuje upravičenost te svoje zahteve. Modre galice vinogradniki v Splitu in okolici mnogo potrebujejo in so nekateri navijalci cen tudi tu začeli s svojim poslom. Modra galica se je že zdaj tako podražila, da se resno boje, da si je mnogi vinogradniki ne bodo mogli kupiti niti toliko, kolikor je najnujneje potrebujejo. Zanje se je torej morala zavzeti Zadružna Matica, obenem pa je bansko oblast tudi prosila, naj ukine carino na žveplo, ki ga tamkajšnji vinogradniki uvažajo v velikih količinah od drugod.

S tatovi in drugimi podobnimi tiči se menda mesto Karlovec med vsemi drugimi našimi mesti lahko postavi. Letos pa je na tem polju dosegel še prav posebno presenetljiv rekord. Dozdaj še nobeno leto niso ujeli toliko te vrste tičev kot lani. Številka za leto 1939 je razmeroma še kar precej nizka, saj so tedaj policijske oblasti v Karlovcu imele opravka le s 120 takšnimi nepridipravi. Lani pa je njih število poskočilo kar na 940. Največ je med njimi tatov, kar 289. Karlovec, ki slovi kot po živahnih živinskih kupčijah, je za takšne posle tudi dokaj pripravno mesto. To so dostikrat povedali tudi že slovenski mesarji, ki so hodili kupovat živino v Karlovec.

Posebnega junaka, ki se je spravil nad živo volkuljo, imajo v vasi Rudopolje pri Andrijevici. Ime mu je Rade Radevović. Zadnjič je opazil, kako se je volkulja lotila njegove krave. Stekel je tja in zverino odpodil proti reki Limu. Volkulja je pred njim skočila v vodo, Rade pa za njo, ker je bil prepričan, da ji bo v vodi lažje kos. In res. Posrečilo se mu je, da je zverino zgrabil za vrat in jo, močan in korajžen, kakor Rado je, privlekel iz vode na suho. Poklical je brž sosede, da so mu prinesli vrv. Žival je močno zvezal, da mu ne bi ušla, potem pa jo je prinesel v Andrijevico, da bi dobil na okrajnem načelstvu kakšno nagrado za to. Če jo je res dobil, ni znano, brez nič pa gotovo ni bilo, saj je Rade res korajžen, kakor ne kmalu kdo.

Zanimive številke mariborskih mestnih podjetij

Poraba električnega toka je nazadovala, mestni avtobusni promet pa napredoval

Maribor, 30. januarja.

Mestna podjetja v Mariboru so izdala zanimivo statistiko o svojem delu v pretečenem letu. Iz te statistike prinašamo podatke za dve največji mestni podjetji — električko podjetje in avtobusni promet. Številke o potrošnji električnega toka v lanskem letu pripovedujejo, da je mariborska tekstilna industrija, ta največja odjemalka mestnega električkega podjetja, v hudi krizi. Poraba toka je namreč v lanskem letu v Mariboru v primeri s predlanskim letom močno nazadovala, gre pa to nazadovanje v prvi vrsti na račun zmanjšanega obratovanja v tekstilnih tovarnah. Lansko leto je Maribor potrošil 20,872.925 kw ur električnega toka — to je za 2,483.210 kw ur manj toka, kakor leta 1939, zato pa je narastla poraba svetilnega toka za 43.311 kw ur več, kakor l. 1939. Mestna podjetja so tedaj za električni tok v preteklem letu kasirala dosti manj, kakor prejšnja leta, ko je industrija obratovala v polnem obsegu. Zaenkrat še nič ne kaže, da bi se obratovanje industrije v letošnjem letu povečalo in imajo zaradi tega MP tudi malo upanja, da bi se poraba električnega toka v letošnjem letu dvignila na višino prejšnjih let.

Statistika avtobusnega prometa pove, da so mestni avtobusi lansko leto prevozili 6885.796 km — to je doslej največ, odkar obratuje mestno avtobusno podjetje v Mariboru, ki je eno največjih v državi. Potnikov je potovalo z avtobusi 1,569.570. Zvišanje števila prevoženih kilometrov odpade predvsem na obe novi avtobusni progi Maribor—Murska Sobota in Maribor—Ptuj. **V letošnjem letu se nam v avtobusnem prometu obeta novost, da bodo dobili tudi podeželski avtobusi spremevodnike.** To bo neke vrste poskus, ki pa bo stalno upeljan, če se obnese. Na ta način bo potekalo obratovanje še v večjem redu ter bodo izostale zamude, ki se zlasti v zimskem času kaj rade pojavljajo.

Bloke — zibelka jadralnega letalstva

Nekdaj so naši jadralci spali pod šotori in kuhali na prostem

Ljubljana, 29. januarja.

Snoči je priredil ljubljanski oblastni odbor Aerokluba v dvorani Delavske zbornice predavanje o jadralnem letalstvu. Škoda, da je bila propaganda za to predavanje dokaj šibka, saj bi skrbno sestavljeno predavanje in res izbrani barvni diapozitivi zaslužili, da si jih ogleda čimveč občinstva. Posebne pozornosti so bili vredni vsekakor izredno lepi barvni posnetki. Predavatelja, predsednika krajevnega odbora Aerokluba v Trbovljah, g. Jura Paumgartna je predstavil predsednik oblastnega odbora načelnik dr. Filip Orel, ki je poudaril, kako važno je za vsakogar, da pozna letalstvo, kako važno je v mirnem, še bolj pa v vojnem času.

Predavatelj je navzoče seznanil uvodoma z osnovnimi pojmi barvne fotografije, ki mu je omogočila z dokaj enostavnimi sredstvi — z »Leico« in Roguljevimi filtri — serijo zelo lepih posnetkov, uvodoma splošno barvnih motivov, kasneje pa izbranih in poučnih posnetkov iz jadralnega letalstva. Priznati pa je treba, da ima predavatelj tudi dobro oko in roko. Mogoče je precej vplival na njegov fotoamaterski razvoj ljubljanski Fotoklub, ki ga tudi šteje med svoje člane. Iz včerajšnjega predavanja posnemamo naslednje misli:

Središče slovenskega jadralnega letalstva so Bloke, ki leže 50 km od Ljubljane na cesti proti Sušaku. Tu so hribčki in cvetoči travniki, na katerih vse poletje živi naša mladina, naši bodoči letalci. Okolica je kmetijska. Na Blokah je postavljen dom Aerokluba, namenjen našim jadralcem. Nekdaj so naši jadralci spali kar pod šotori in kuhali na prostem. Danes je to že drugače. Dom je sodobno urejen. Spalnice so prostorne in zračne. Upravitelj doma je znani jadralec Stane Raznožnik. Življenje v domu je strogo. Letalska lopa je pet korakov od doma. Zjutraj vse vrvi v lopi. Vsi se pripravljajo na let. Letalci so razdeljeni na skupine. Kmetje so se jadralcev že navadili, vse neugodnosti se po mirni poti urede. Najbolj delavni so oni, ki spadajo v skupino »A«. Uče se v drsenju. (Ves potek starta je bil lepo predstavljen na slikah.) Letalo se dvigne s pomočjo dvojne gumijaste vrvi. Prva stopnja letenja je drsenje, potem pa slede skoki, to so leti, ki trajajo do 10 sekund. Jadralno letalstvo, to je jadranje, temelji na izkoriščanju vetra in raznih zračnih tokov, ki jih je pač treba znati pravilno uporabljati. Vsak pilot mora začeti z gugalnico, na kateri se vadi »pariranja«. To je vaja, pri kateri mora pilot obdržati letalo v pravilni legi, pa čeprav piha močan veter in letalo premetava. Letalo je enokrilnik. Pilotov sedež je spredaj, tik pod krilom, dno letala pa tvori smučka, na kateri drsi letalo pri vzletu ali pri pristanku. Letalec je dvakrat privezan k trupu, kajti že v začetku je važno, da krmar čuti s svojim letalom. Krila šolskega letala so široka 10 do 12 m. Rep letala sestavljata smerno in višinsko krmilo, pod njima pa je posebna naprava, s katero je pričvrščeno letalo na oporo, preden je pripravljeno na vzlet. Ko se letalec po letu spusti na polje, mora ostati tako dolgo pri letalu, da pride posadka. Če se proti temu pregreši, mora takoj zapustiti dom jadralcev. Pri letanju je treba biti pač sila previden. Če take previdnosti ni, je nesreča tu. (Nazorne slike so pokazale tudi razbita letala.) V domu jadralcev so tudi dobro opremljene delavnice in jadralci morajo sami popraviti, kar so pokvarili.

Življenje na Blokah je lepo in ga človek težko pozabi. Vsak začetnik si želi, da bi prestal začetne težave. Vsak si želi, da bi čimprej postal letalec-jadralec, da bi čimprej vzletel pod nebo, kakor zleti svobodni ptič.

Kako so šle letos kože v denar

Kakor je že znano, je bila dne 27. in 28. t. m. v Ljubljani 31. dražba kožuhovine. Dražba kožuhovine je bila, kakor vsako leto, na Ljubljanskem velesejmu. Letošnja kakovost krzna je bila za nekaj slabša od one lanskega leta. Kljub temu, da je bilo mnogo kupcev, zanimanje ni bilo bogve kako veliko, to pa zaradi tega, ker je izvoz kožuhovine v druge države otežkočen. Tudi inozemskih kupcev je bilo precej manj kakor druga leta. Veliko pa je bilo letos zanimanje jugoslovanskih krznarjev. Na dražbi je bilo tudi nad 300 srebrnih in čez 100 modrih lisic, vzgojenih na domačih farmah. Do večjih kupčij pa ni prišlo, ker se lastniki farm niso mogli zediniti s kupci zaradi cen. Blago domačih farm je bilo že prav dobro, z leti pa bo postalo prav gotovo odlično.

Na dražbi so prodali skoraj vso razpoložljivo kožuhovino, razen srebrnih in modrih lisic. Znatno je poskočila cena za divje zimske zajce, jazbece, pižmovke, pa tudi za domače zajce. Dosežene cene za prvovrstno krzno so naslednje (v oklepajih lanske cene na dražbi 22. januarja 1940): lisice 180 do 220 (120 do 180), lisice, posebni komadi do 305, kune zlatice 1400 do 1600 (1300 do 1700), kune zlatice, posebni kosi do 1830, kune belice 750 do 760 (750 do 900), kune belice, posebni kosi do 1060, dihurji 150 do 180 (110 do 140), vidre 600 do 1000 (500 do 600), zimski 15 (10), letne srne 27 (26), zimske srne 16, jazbeci 130 (75), divje mačke 50 (44), pižmovke 88 (40), veverice 14 (14), rjave podlasice 7 (3), bele podlasice 35 (35), domače mačke 10 do 40 (10), domači zajci 3 do 6 (3), polhi 3, krti 1 in pol dinarja. — Prihodnjo dražbo krzna bo priredila spet »Divja koža« in bo dne 10. marca 1914 na Ljubljanskem velesejmu.

Odbor za zimsko pomoč v Laškem

Vljudno vabimo vse občinstvo mesta Laškega in okolice brez razlike na pripadnost in stan na akademijo s plesom, ki bo v nedeljo, dne 2. febr., ob 4 popoldne v prostorih Radio-Therme v Laškem. Akademija bo obsegala vrsto orkestralnih, solopevskih in soloinstrumentalnih točk, pri katerih bodo sodelovali domači umetniki. Po akademiji bo ples ob zvokih plesnega orkestra. Čisti dobiček je namenjen akciji za podporo najrevnejših slojev v občini Laško. Vstopnine ni! Težki časi, ki niso prizanesli mnogim revnim družinam, narekujejo, da se te socialne akademije udeležite v čim večjem številu ter tako pripomorete do uresničenja pregovora: »Odpri srce, odpri roke, sirotam olajšuj gorje!« Prosimo udeležbe! — Odbor.

Nabava drv za mariborsko garnizijo

Intendantura štaba dravske divizijske oblasti bo dne 3. februarja t. l. nakupila večje količine drv vseh vrst. Pogoji so razvidni v mestnem vojaškem uradu v Mariboru. Manjše količine (izpod 100 kub. metrov) pa kupuje neposredno tudi od kmetov garnizijska uprava v Mariboru po dnevnih cenah.

Pripominjamo, da se smatra vsak dobavitelj drv, ki se obveže nabaviti preko 100 kub. metrov, za vojnega dobavitelja in je v tem primeru oproščen orožnih vaj, dokler ne izvrši celotne dobave. Vsi pogoji so prav tako razvidni na mestnem uradu v Mariboru.

Športne vesti

»Štanglov spominski smuk«

SSK Maraton v Mariboru priredi v nedeljo, dne 2. februarja t. l. »Štanglov spominski smuk« od Ruške koče do Ruš.

Tekmuje se za pokal našega lista, čigar neumorni urednik je bil pokojni Zdravko Štangl. »Štanglov spominski smuk« od Ruške koče do Ruš združi vsako leto najboljše smučarske tekmovalce na naši severni meji. Prenekaterim tekmovalcem in organizatorjem tega spominskega smuka je naš pokojni Zdravko še v živem spominu kot idealen tovariš, sijajen smučar in neumoren delavec. Tako kakor prejšnja leta bo tudi letos borba za naš pokal izredno ostra. Prireditelj SK Maraton iz Maribora je že dobil številne prijave od naših najboljših smučarjev.

Pravico starta imajo vsi verificirani člani klubov, včlanjenih v SZSZ. Tekmuje se po pravilih in pravilnikih SZSZ — vsak tekmovalec na svojo odgovornost. Ob 9 bo sv. maša za pok. Štangla pri Sv. Arehu na Pohorju, tako po maši žrebanje, ob 10 pa start pri Ruški koči s ciljem v Rušah. Prvak prejme prehodni pokal in diplomo, drugi in tretji prejmeta diplomi. Pokal brani sedaj Knific Jože, član Železničarja iz Maribora. Pokal preide v trajno last onega, ki si ga osvoji trikrat zaporedoma ali petkrat v presledkih. Razdelitev nagrad bo po končani tekmi v kolodvorski restavraciji v Rušah.

Prijave je treba poslati najkasneje do 1. februarja t. l. do 12 s prijavnino 5 din za tekmovalca na naslov: SSK Maraton, Maribor, Koroška cesta 26-II.

Zlet slovenskih smučarjev v Celju od 7. do 9. februarja

Ker je bila Slovenska zimsko športna zveza zaradi neugodnih snežnih razmer prisiljena vse prireditve v Celju odgoditi na nedoločen čas, odnosno počakati ugodnejših snežnih prilik, sporoča, da bo »I. izlet slovenskih smučarjev« v Celju v dneh od 7.—9. februarja 1941., v istem obsegu in z istim programom, kakor je bil razpisan.

Vse vozne olajšave za udeležence in ugodnosti za tekmovalce ostanejo iste. Klubi, ki so prijave svojih tekmovalcev že poslali, naj javijo eventuelne spremembe. Kdor prijav še ni poslal, naj to izvrši čim preje. Doslej je prijavljenih že nad 500 tekmovalcev in pričakujemo, da se bo to število dvignilo nad 700.

Opozarjamo, da si mora vsak udeleženec nabaviti izletni znak.

Obenem sporočamo, da se morajo vse prireditve, ki so bile po zimskošportnem koledarju določene za 8. in 9. februar, preložiti na prihodnjo nedeljo t. j. 14. ali 15. februarja, ker morajo biti dnevi od 7. do 9. februarja prosti vseh drugih prireditev.

Državno prvenstvo v hokeju

V soboto in nedeljo bodo v Ljubljani na drsališču SK Ilirije pod Cekinovim gradom tri tekme v hokeju na ledu. Te tekme nam bodo dale novega državnega krvaka v hokeju na ledu. Dosedaj brani ta ponosni naslov SK Ilirija, ki je doslej vsako leto brez večjega in vidnejšega napora z lahkoto premagala vse svoje nasprotnike. Letos bo pa konkurenca treh najboljših klubov v hokeju na ledu v Jugoslaviji in sicer SK Palić iz Subotice, kot najboljši klub v Srbiji, nato Varaždinski športni klub kot najboljši hrvatski klub ter končno naša Ilirija. Borba za naslov državnega prvaka v hokeju na ledu bo letos neprimerno večja kakor je bila prejšnja leta. Upamo, da bo tudi letos SK Ilirija kot zaenkrat še gotovo najboljši klub v hokeju na ledu premagala vse svoje nasprotnike.

Vremensko poročilo

Kraj	Barometersko stanje	Temperatura v C: največja	Temperatura v C: najmanjša	Relativna vlaga v %	Oblačnost od 1—10	Veter (smer, jakost)	Padavine m/m	Padavine vrsta
Ljubljana	771·1	-2·0	6·0	86	10	SE_2	0.2	sneg
Maribor	771·1	-7·4	-10.0	90	10	0	—	—
Zagreb	767·8	1·0	-5·0	90	10	SW_5	—	—
Belgrad	768·4	-6·0	-8·0	70	10	W_5	—	—
Sarajevo	766·3	4·0	-4·0	90	10	0	—	—
Vis	762·3	5·0	4·0	90	10	SE_6	—	—
Split	762·3	11·0	6·0	70	8	NE_2	—	—
Kumbor	763·0	15·0	8·0	60	6	NE_2	—	—
Žirje	764·0	9·0	3·0	80	10	E_2	—	—
Dubrovnik	762·5	12·0	7·0	50	10	NE_2	—	—

Vremenska napoved: Delno oblačno in mrzlo vreme, sicer nobenih bistvenih sprememb sedanjega vremena. Najnižja temperatura na letališču je —6 stopinj Celzija

Koledar

Danes, četrtek, 30 januarja: Martina, d.
Petek, 31. januarja: Jan. Bosko.

Obvestila

Nočno službo imajo lekarne: mr. Bakarčić, Sv. Jakoba trg 9; mr. Ramor, Miklošičeva c. 20; mr. Murmayer R., Sv. Petra c. 78.

Ob 40 letnici Verdijeve smrti bomo v Ljubljani slišali njegov slavni Requiem, ki ga bo v ponedeljek 3. februarja ob 20 v unionski dvorani izvajal pevski zbor Glasbene Matice z Ljubljansko filharmonijo ter odličnimi solisti go. Zlato Gjungjenac, go. Franjo Golob, g. Jožetom Gostičem in g. Julijem Betettom pod vodstvom dirigenta g. Mirka Poliča na žalnem koncertu mesta Ljubljane v spomin častnega meščana dr. Antona Korošca. Ker je ta prvovrstna glasbena prireditev gotovo glavna prireditev tedna za zimsko pomoč in je ves čisti dohodek namenjen ljubljanskim revežem za zimsko pomoč, da tako združuje toliko činjenic, ki govore za obisk, bo koncert gotovo razprodan. Besedilo s prevodom in razlago Requiema ter vstopnic se v predprodaji dobe v knjigarni Glasbene Matice na Kongresnem trgu.

»Družba sv. Rafaela« se je z današnjim dnem preselila iz Tyrševe ceste št. 31-I. na Cankarjevo nabrežje št. 1-I. pri tromostovju (vogalna hiša Stritarjeve ulice). Telefonska številka ostane ista 35-01.

Predavanje Pedagoškega društva. V soboto, 1. februarja bo predaval g. dr. Milan Perušek o temi: »Sport, zdravje, mladina«. Predavatelj bo razpravljal o predmetu z zdravniškega vidika. Vsi, ki se zanimajo za aktualno predavanje, vabljeni. Predavanje se bo vršilo ob 18 v dvorani Mineraloškega inštituta na univerzi. Vstopnine ni.

Nabiranje za zimsko pomoč. V ponedeljek in torek, dne 3. in 4. februarja bo v Ljubljani nabiralna akcija s posebnimi odkupnimi listki za »Zimsko pomoč«. Pri tej nabiralni akciji sodelujo nameščenstvo banovine, finančne direkcije, železniške direkcije, mestne občine, ženske in karitativna društva, Rdeči križ, akademiki in akademičarke ter moštvo policijske straže. Vse nabiralke in nabiralce vabimo, da se udeleže posebnega skupnega sestanka v svrho podrobnega razgovora in navodil za izvedbo nabiralne akcije, ki bo v **petek, dne 31. januarja ob 5 popoldne v dvorani Mestnega doma (Šentjakobski oder).**

Ljubljansko gledališče

Drama. — Začetek ob 20.

Četrtek, 30. jan.: Ugrabljene Sabinke. Red Četrtek.
Petek, 31. jan.: Zaprto. (Generalka.)
Sobota, 1. febr.: Šesto nadstropje. Premiera. Red premierski.
Nedelja, 2. febr.: Ob 15 Sneguljčica. Mladinska predstava. Znižane cene. — Ob 20 Othello. Izv.

Opera. — Začetek ob 20.

Četrtek, 30. jan.: Hlapec Jernej. Red A.
Petek, 31. jan.: Ob 15 Fidelio. Dijaška predstava. Globoko znižane cene od 16 din navzdol.

Alfred Gehri: »Šesto nadstropje«. S pričujočim delom je uvrstila Drama v svoj spored igro, ki se je uveljavila z nenavadnim uspehom na raznih evropskih odrih. Igrali so jo tudi lansko leto v Belgradu z velikim uspehom. Dejanje slika prebivalce v šestem nadstropju pariškega penziona, povezanost teh ljudi in razne vesele in žalostne prizore iz njihovega življenja. Premiera bo v soboto za Red premierski.

Abonente reda A opozarjamo, da imajo drevi v Operi za svoj abonma predstavo Bravničarjeve opere množice *»Hlapec Jernej«.* Naslovno partijo bo pel Fr. Lupša.

Dve sijajno zasnovani moški vlogi dajeta njunima nosilcema priliko, da razvijeta vse registre komike v Schönthanovi veseloigri *»Ugrabljene Sabinke«.* To sta vlogi gledališkega ravnatelja Strizeja in profesorja Golviča. Igrata ju Cesar in Gregorin. Tudi njuni soigralci imajo od avtorja odmerjen odgovarjajoč delež, ki jim omogoča, da ustvarijo posrečene like.

Mariborsko gledališče

Četrtek, 30. januarja, ob 20: »Lepa Vida«. Zadnjič. Znižane cene.

Petek, 31. januarja: zaprto.

Sobota, 1. februarja, ob 20: »Sumljiva oseba«. Premiera.

Dve zanimivi gostovanji v mariborskem gledališču se bosta vršili v kratkem. Ker sta prvič tako lepo uspela **Moharjeva in Pilato s svojim** plesnim večerom, ga bosta ponovila še enkrat ter dodala še eno zelo efektno točko. Pa tudi ob priliki gostovanja zagrebških umetnikov zelo simpatično sprejeta komedija **»Ljubim Tec«,** se uprizori še enkrat; tokrat v interpretaciji odličnih ljubljanskih umetnikov **Vide Juvanove in Slavka Jana,** ki sta s tem delom tudi v Ljubljani doživela zelo velik uspeh.

Vlomilec v kapucinskem samostanu

Mauko Slavko, 21 letni delavec iz Studenic, je prišel pred sodnike zaradi vloma v kapucinski samostan v Ptuju. Tam je vdrl dne 17. oktobra lanskega leta v zaklenjeno sobo, v kateri je stanoval Andrej Magdalenič. Odnesel mu je dve moški obleki, telovnik, klobuk, čevlje, srebrno uro, denarnico z gotovino itd. ter povzročil več 1000 din škode. Svoje stare cape je pustil kar v sobi ter se od nog do glave preoblekel. Nato je z ostalim plenom odšel v Maribor, ga pod roko poceni prodal ter denar zapravil. Obsojen je bil na 3 mesece strogega zapora.

Rodovitna zemlja - iz močvirij in peska

Plodni svet je mogoče dobiti tudi s krampom in lopato, ne samo z mečem

Tedaj, ko prebivalstvo še ni bilo tako gosto naseljeno, kot je danes, se tudi ni v tolikšni meri pojavljala potreba po pridobitvi novega ozemlja edino zaradi večje možnosti prehrane. Stari narodi so sicer tudi osvajali nove pokrajine, toda ne toliko zato, da bi se lažje preživljali na novem »življenjskem prostoru«, pač pa le bolj zaradi trenutnega plena in bogastva, ki ga prejšnja njihova domovina ni imela.

Toda nova zemlja se ne pridobiva samo na ta način, da vojska udari na soseda in se polasti njegove dežele, pač pa jo je možno pridobiti tudi v mejah lastne države same. Treba pa je zgrabiti seveda ne za meč, pač pa za lopato in kramp.

Odkar je prišlo pravo spoznanje, da je poljedelstvo tisti vir, ki edini more prinesti ljudem potrebnega kruha, so pri raznih narodih začeli posvečati veliko skrb tudi vprašanju, kako pridobiti čimveč rodovitne zemlje, in sicer ne z vojsko, pač pa na miren način, s poštenim in pridnim delom.

Posebno danes, ko je vprašanje prehrane tako važna stvar, so začeli po svetu misliti na pridobivanje novega rodovitnega zemljišča tudi doma, da bi na ta način lahko povečali pridelek. Čimveč bi pridelali, tem lažje bi bilo potem tudi s prehrano in ne bi bilo treba živila drago plačevati drugod.

Da so temu vprašanju že zgodaj tudi

v Nemčiji

posvetili veliko pozornost, naj dokažejo naslednji uradni podatki, ki jih je izdalo nemško ministrstvo za prehrano in poljedelstvo, in ki se nanašajo na zboljšanje in razširitev zemljišč v letih 1937—1938. Po teh podatkih je bilo v gorskih predelih uravnanih 172.4 km potov in hudournikov, ki so prej ob času poplav vselej prizadejali na posevkih veliko škodo, poleg tega pa še na debelo odnašali plodno zemljo. S tem, da so Nemci zgradili primerne nasipe, so pridobili 91.3 milij. kub. metrov tako imenovanega »zaprtega« prostora, ki ga uporabljajo za namakanje, za zaloge pitne vode in za pridobivanje električnega toka. Tudi z izsuševanjem so pridobili novih 185.000 ha zemlje za obdelovanje. 3558 km rek so regulirali in tako pridobili 100.000 hektarjev plodne zemlje, kjer se ni treba več bati kakšnih povodnji. Dela pa niso stala dosti, kajti opravili so jih tisti, ki imajo dolžnost do obveznega dela. Vsa ta dela so stala le 245 milij. mark. Za obdelovanje neplodnega zemljišča in za namakanje so potem izdali še nadaljnjih 27 milij. mark. Mnogo nove zemlje pa so pridobili tudi ob morski obali, nič manj ko 1864 ha. 54.778 ha nižinske zemlje so zavarovali pred poplavami na ta način, da so zgradili nasipe ob morju. Od leta 1933 dalje so v Nemčiji pridobili skupno 632.000 ha plodne zemlje, vsak hektar pa jih je stal 1400 mark. Vsega tovrstnega dela pa tudi v Nemčiji še niso opravili. Čaka še vedno 4.6 milij. ha livad in 4 milij. ha polja na izsušitev. Čim bo tudi to delo končano, pravijo, da se bo pridelek zvišal kar za 20—30%. Slednjič pa je še 250.000 ha takšnega zemljišča, ki bi se lahko z zasipavanjem spremenilo v plodno zemljo, prav tako pa tudi še en milijon ha močvirij, ki bi jih bilo mogoče izsušiti, da bi postala rodovitna.

Ni pa samo Nemčija tista dežela, kjer z dosedanjim površjem rodovitne zemlje niso zadovoljni. Tudi drugod opažamo podobne poskuse. Svoj čas so na primer

Italijani

poročali o velikih izsuševalnih delih v Albaniji, kjer so dejali, da bodo najprej obdelali peščeno albansko obalno področje, v izmeri 197.700 ha. Znana so tudi velika izsuševalna dela na nekdanjih Pontinskih močvirjih, tudi v Italiji.

V Bolgariji

Podobne načrte je dalje izdelala tudi bolgarska vlada. Minister za javna dela je odredil, da se mora v petih letih izsušiti 52.500 ha močvirja, razen tega pa z namakanjem narediti rodovitnega 781.600 ha zemljišča, ki je preveč suho in ne rodi, kolikor bi lahko. V ta namen bo treba zgraditi tri velike rečne nasipe, in sicer ob rekah Rosici, Topolnici in Tundji. S pomočjo teh nasipov bodo lahko pridobili tudi nove vire električne energije. Računajo, da približno 85 milij. kv na uro. Uporabili jo bodo v glavnem za poljedelstvo.

Pa tudi

v Jugoslaviji

na takšne koristne stvari nismo čisto pozabili. Namenjenih je že 3.2 milijard din, da se v šestih letih izsuše rečne doline med kraškimi hribi.

Madžari

so izdelali velik načrt, po katerem bodo namakali 55.000 ha zemljišča ob Tisi, podobna dela pa nameravajo izvesti tudi drugod na Madžarskem, na primer v Karpatih.

Na Finskem

o pomanjkanju plodne zemlje so prav posebno hudo začeli čutiti po zadnji njihovi vojni z Rusijo, ko so zgubili najrodovitnejše pokrajine na jugu. Zato so začeli brž gledati na to, kako bi zboljšali zemljo, ki jim je ostala, kajti treba je zdaj tod preživljati tudi še številne begunce, ki so prišli iz zasedenih krajev, ker niso hoteli priti pod Sovjete. Kar milijon ha zemljišča imajo namen zboljšati, da ne bo več tako peščeno. Dela vodi novo ustanovljeno društvo za izboljševanje tal »Pellonraisvaus Oy«, pomagali pa bodo pri tem tudi javni uradi za naseljevanje.

Življenje in delo Joanisa Metaxasa

Joanis Metaxas

Pokojni predsednik grške vlade Joanis Metaxas se je rodil leta 1871 na Jonskem otoku Itaka ter je preživel svojo mladost na sosednjem otoku Kefaloniji. Že v mladih letih se je odločil za vojaški poklic. Dokončal je kadetsko šolo, leta 1891 pa je obiskal vojno akademijo v Nemčiji, kjer je tudi služil pri raznih vojaških oddelkih. Leta 1897, za časa grško-turške vojne, je bil prideljen generalnemu štabu tesalijske armade. Že tedaj je veljal za izkušenega generalštabnega častnika. Ko je pokojni Venizelos postal vojni minister, je imenoval Metaxasa za svojega pribočnika. Kot tak je bil tudi vojaški strokovnjak v delegaciji na londonski konferenci. Sodeloval je dalje pri pogajanjih, ki so leta 1912/ dovedla do grško-srbske vojne konvencije. V začetku druge balkanske vojne so ga poslali na fronto kot polkovnika in šefa prvega oddelka grškega generalnega štaba». V svetovni vojni je bil imenovan za šefa glavnega generalštaba, bil pa je s tega mesta odstavljen, ker se ni strinjal z Venizelosovo politiko, sodelovanja v vojni 1920 je bil reaktiviran in je napredoval v generala, pa kljub temu ni ostal v vojski. Leta 1921 je ustanovil »Stranko svobode«, ki je zavzela zelo odločno stališče proti maloazijskem pohodu, katerega je tedaj vlada hotela izvesti. Po porazu je bil pregnan kot zarotnik. Po padcu monarhije v Grčiji se je Metaxas vrnil v domovino, toda šele leta 1926 se mu je posrečilo priti v poslansko zbornico na čelu svojih 54 poslancev. Tedaj je postal prometni minister. Volitve 1928 so v veliki meri oslabile njegovo stranko. Tedaj se je umaknil iz političnega življenja. Šele leta 1932 se je spet začel baviti s politiko in je bil tedaj voditelj male skupine narodnih poslancev. Ko je leta 1933 izbruhnila Venizelosova vstaja, je Metaxas kot minister brez listnice mnogo pripomogel, da je bil upor zadušen, toda spet je zapustil svoj položaj, ker niso spreieli njegove zahteve po vzpostavitvi monarhije. Od tedaj se je njegova stranka imenovala »kraljeva stranka«. Po vzpostavitvi kraljevine se je pokazalo, da je v Grčiji nemogoče sestaviti politično vlado. Zaradi tega je bila sestavljena delovna vlada pod predsedništvom pravnika Lemerdzisa, v katero je pozneje stopil tudi Metaxas kot vojni minister. Po Demerdzisovi smrti je Metaxas postal ministrski predsednik in je na tem mestu ostal do včeraj, ko je nenadno umrl.

Stvari, ki so vsak dan na vrsti:

Blago — Tekstilna tovarna

Tekstilne tovarne uporabljajo izmed rastlinskih vlaken največ bombaž (pavolo), lan, konopljo, juto ter celo slamo, izmed živalskih pa volno in dlako ter svilo.

Bombaž ali bombaževa vlakna so bele ali rdečkaste ter rumene dlačice, ki obdajajo seme v glavičastih plodovih rastline bombaževca. Ta raste v toplih krajih, posebno v Ameriki in Aziji. Izmed vseh predivnih vlaken se prideluje na svetu največ bombaža, ki prihaja v predilnice stisnjen v velikih balah.

V prvi vrsti se Slovani bavimo s pridelovanjem lanenega (konopljenega) prediva, iz katerega izdelujemo platno in druge platnene izdelke. V Jugoslaviji pridelamo mnogo lanu in konoplje.

J u t a je enoletno zelišče, ki raste v Vzhodni Indiji, na Angleškem, v Belgiji in Franciji. Njena predivna vlakna so 1—2 m dolga, tanka, rumenkasta in močnega sijaja. Iz njih tkejo platno za vreče in zavoje, preproge itd.

V o l n a je dlaka ovc in koz (kašmirska in angorska, ki živita v Aziji). Obe ti dve vrsti koz imata dolgo, mehko, fino in svilnato dlako. Pa tudi vikunja in alpaha, kameli podobni živali iz Amerike, imata fino dlako, volnorjavkaste barve. Uporablja se tudi zajčja in kamelina dlaka.

S v i l a sestoji iz tankih niti, ki jih predejo gosenice sviloprejke, ko se bubijo. Sviloprejke goje na Kitajskem, Grškem, v Italiji in Franciji.

Tekstilna tovarna ima dva glavna dela: predilnico in tkalnico.

P r e d i l n i c a. Volno najprej dobro operejo, potem jo z centrifugalnimi stroji in v sušilnicah posuše ter nato sortirajo v boljšo, dobro in slabo vrsto. Vsaka vrsta se na strojih-česalnikih ščeše, zgladi in zravna ter prenese na stroje, ki s pomočjo posebnih valjev razdele zravnano plast volne v pasove, ki se po vrsti na več predilnih strojih sučejo in predejo v niti. Te se najprej navijajo v vretenca, a s teh se potem previjajo na večje tuljave. Bombaževe niti, ki služijo za perilo, se pred uporabo škrobijo na ta način, da tečejo skozi škrobno raztopino Ker se pa pri tem več ali manj sprimejo, jih je treba razlepiti. Volnene niti pridejo že na prvih večjih tuljavah naravnost v tkalnico.

T k a l n i c a. Kolikor je bilo vretenc, s katerih so se navijale niti na tuljavo, toliko niti ima tuljava, ki se postavi v tkalni stroj ali statvo. Statva ima dva glavnika in čolnič, imenovan votek. Tkalec osnuje prejo, to je vse niti s tuljave, oziroma toliko, kolikor jih zahteva širina blaga, napne skozi glavnike na statvi, tako da lahko glavnika premikata (potiskata) vsak polovico vseh niti navzgor in navzdol. To imenujemo osnutek. Pri vsakem premiku glavnika vržejo posebne naprave čolnič (votek) enkrat z desne, drugič z leve strani skozi osnovo (osnutek). Čolnič vleče s seboj nit, s katero veže osnovne niti v tkanino. Tkanina se nato gladi s stroji, ki imajo posebne nože. Barvajo tkanino tako, da teče ta skozi raztopino barve v koritu, ali pa da se na tkanino utiskajo vzorci. Končno tkanino operejo, v sušilnicah posušijo, v likalnicah zlikajo, premerijo, pregledajo, zvijejo v bale in pakirajo.

Večje tekstilne tovarne so pri nas v Tržiču, Kranju, Litiji, Št. Vidu in Kočevju. Pri nas je razširjena tudi domača tekstilna obrt, pri kateri izdelujejo platno in druge platnene izdelke. V zadnjem času je bilo ustanovljenih mnogo pletilnic, ki izdelujejo nogavice, jope, kape itd.

Kakšna je ameriška križarka »Tuscaloosa«

Ameriški predsednik Roosevelt navadno potuje s pomožno križarko »Tuscaloosa«, ki je pripravljena nalašč zanj. Kakor je znano, je predsednik hrom. Na ladji imajo zato posebno dvigalo, da lahko pride nanjo, sicer bi ga morali nositi po stopnicah, kar pa bi bilo zelo nerodno. Tudi novi ameriški poslanik Leachy v Franciji se je v Evropo pripeljal s to križarko.

»Tuscalooso« so spustili v morje leta 1933. in se ne razlikuje od drugih 10.000 tonskih križark tipa »Astoria«, kamor »Tuscaloosa« spada. Dolga je 185 m, široka pa 18 m. Oborožena je z devetimi topovi po 203 mm Na uro lahko prevozi pot 32 vozlov. Sicer pa je križarka tudi drugače opremljena kar najbolj razkošno. Mornarji lahko gledajo vsak večer nov film. Za majhen denar dobiš raznovrstne pijače, razen alkohola, ter sloviti Ice Cream Sodal (neke vrste sladoled). Mize in stoli v obednici so tako narejeni, da jih lahko potegnejo pod strop. V obednici prirejajo tudi plese ali druge zabave. Mornarjem strežejo črnici, ki jih uporabljajo tudi za vsa druga težaška dela. Črnci, ki jih je na tej ladji 150, ne nosijo uniforme. razen kadar so na suhem. Ladja ima 500 mož posadke.

Koliko vzdržiš brez spanja

Amerika budno spremlja dogodke v Evropi. Profesor Turner na Hawardskem vseučilišču je sklenil končno dognati, koliko vzdrži človek brez spanja, ko je slišal o dolgotrajnih bombardiranjih v Evropi. Zato je sklenil to ugotoviti s poskusom. Priglasilo se je dvajset fantov in deklet, ki so bili pripravljeni biti za »poskusne zajce«. Poskrbel je, da si ne bi kdo pomagal z injekcijo, ki bi njegovo odpornost podaljšala. Kdor pa je hotel, je zavžil, kolikor je hotel kave ali pa si krajšal čas tako, da je skakal čez vrv, kakor delajo otroci, kadar se igrajo.

Največ je vzdržal slušatelj medicine William O'Connor, ki je potolkel vse rekorde. Brez spanja je vzdržal pet dni in noči, ali točno 121 ur in 20 sekund. Toda v zadnjih urah je bil že tako zdelan, da se je komaj premikal. Drugo mesto je zasedlo neko mlado dekle. Brez težave je premagala svoje tekmece »krepkega spola«. Vzdržala je 118 ur, potem pa je padla v naročje Morfija, boga spanja.

Tako imajo Londončani in tudi drugi še precej pribitka. Lahko pa se zgodi, da ne bo vedno tako.

Pri dosedanjih bojih v Libiji so Angleži izgubili 2000 mož. V tem številu so všteti mrtvi, ranjeni in izgubljeni, Italijani pa nad 100.000 mož, pravijo številke agencije Reuter.

Protiletalske krogle so dobro zadevale.

RADIO

Program radio Ljubljana

Petek, 31. januarja: 7 Jutranji pozdrav — 7.05 Napovedi, poročila — 7.15 Pisan venček veselih zvokov (plošče) do 7.45 — 11 Šolska ura: Bolezni nečistoče (g. dr. Franta Mis) — 12 Naši napevi (plošče) — 12.30 Poročila, objave — 13 Napovedi — 13.02 Kmečki trio — 14 Poročila, napovedi — 14.10 Tujskoprometna poročila — 17.30 Prijetni trenutki (Rad. ork.) — 18.10 Ženska ura: Sodobne skrbi in omejitve v gospodinjstvu (ga. Helena Kelhar) — 18.30 Plošče — 18.40 Francoščina (g. dr. Stanko Leben) — 19 Napovedi, poročila — 19.25 Nac. ura — 19.40 Plošče — 19.50 Sonatni večer; koncert za violino in klavir; ga. Lota Paumgarten in g. prof. M. Lipovšek — 21. Pisan spored Rad. ork. — 22 Napovedi, poročila.

Japonski cesar je predsedniku Rooseveltu brzojavno čestital ob nastopu njegove tretje vladarske dobe.

GENERAL KRIVICKI:

BIL SEM V STALINOVI SLUŽBI

Komunizem je v teh državah že kdaj šel po gobe. Če bi kdaj zaradi vojne zajel ti državi nov prevratni val, ga čisto gotovo ne bo vodila Moskva.

V trdnih in naprednih skandinavskih demokracijah so gesla ljudske fronte učinkovala prav tako malo, kakor prevratne udarnice prešnja leta.

V Angliji pa, kjer je novi obraz Moskve dobil nekaj novih prijateljev med delavskimi množicami, se je s protifašističnimi gesli posrečilo ujeti znatno število študentov, pisateljev in voditeljev delavskih strokovnih organizacij. Med špansko žaloigro in ob dneh münchenskih posvetov se je dal marsikateri potomec angleškega plemstva najeti za mednarodno brigado, vojsko Kominterne v Španiji, pa tudi za našo vohunsko službo. Veleizdajalske razprave v Moskvi so pa seveda spet preplašile veliko teh novih komunističnih rekrutov.

Ko je čiščenje doseglo višek, je član osrednjega odbora angleške komunistične stranke dejal nekemu mojemu tovarišu:

»Zakaj strelja Stalin ljudi, kakor ste vi? Vem, kako zvesto služite Sovjetski zvezi, pa vendar sem prepričan, da vas bodo ustrelili, če se vrnete v Moskvo.«

Tako je bilo razpoloženje tedaj, toda stvari so se spet ponovile. Usmrtitve so šle naprej. Španska prizornica je razkrinkala vso njihovo totalitarno grozotnost.

V Franciji je bila ljudska fronta .Front populaire, tako tesno spojena s francosko sovjetsko zvezo, da je pridobila zase skoraj vse panoge v vladi. Seveda so tam tudi bili ljudje, ki so skušali preprečiti, da bi vojaški položaj vplival na notranjo politiko, toda vsa taka prizadevanja so na splošno spodletela. Večina Francozov, od generala Gamelina in konservativnega poslanca de Kerillisa do voditelja strokovnih zvez Jouhauxa, je bila tako obsedena po misli, da je francoska varnost neločljivo zvezana z Moskvo, da je ljudska fronta postala vse obvladujoče dejstvo v francoskem življenju.

Na zunaj je Kominterna delala po svojih organizacijah v ovčjem kožuhu. Listi, knjižni klubi, založbe, gledališča, filmske družbe, vse to je postalo orodje Stalinove protihitlerjevske fronte. Za prizoriščem pa sta GPU in sovjetska vohunska služba mrzlično iskali prilike, kako bi francoske državne ustanove pograbili za vrat.

Država ni bila spričo te nevarnosti docela slepa. V sejni dvorani poslanske zbornice je pogosto prihajalo do vprašanj, na glas so se pritoževali, da je sovjetska vlada le predobro poučena o skrivnostih francoskega vojnega letalstva. Naj bo podlaga teh trditev kar koli, drži vsekakor, da smo mi v sovjetski vohunski službi govorili o precejšnjem številu visokih francoskih uradnikov kot »o naših ljudeh«.

Vpliv Moskve na Češkoslovaškem je bil še izrazitejši. V očeh večine odgovornih ministrov v praški vladi je Sovjetska Rusija bila angel varuh za češkoslovaško neodvisnost. Kot nadaljnji razlog, ki je višal sovjetski ugled, se je tej zavesti pridruževalo vseslovanstvo. Čehi so se tako zelo zaljubili v misel o velikem slovanskem bratu, ki jih bo varoval pred narodnosocialistično Nemčijo, da so se dali zaplesti v eno najžalostnejših spletk novejše zgodovine. Zgodbo, kako je Moskva češko vlado izkoristila za Stalinove namene. sem povedal v uvodu.

V Združenih državah ni ameriška komunistična stranka sama nikdar igrala resne vloge. V Moskvi so na tega pritlikavca vedno gledali z največjim zaničevanjem. Če jo merimo z mnogimi leti, kar je delovala, ne more do leta 1935 pokazati skoraj ničesar. Organizirani delavci se za njena gesla niso menili in široke množice Amerikancev so komaj vedele, da je na svetu.

Toda celo v tistih letih je bila stranka za nas važna, ker je bila z GPU in z vohunsko službo zvezana tesneje, kakor sleherna druga komunistična stranka na svetu. Ko so rdečo vojsko mehanizirali in motorizirali, so člani ameriške komunistične stranke delali kot naši vohuni v letalskih in avtomobilskih tovarnah ter izdelovalnicah streliva.

Pred nekaj leti sem voditelju naše vojaške vohunske službe v Združenih državah dejal, da gremo po mojem predaleč, če uporabljamo tolik odstotek odbornikov ameriške stranke za vohunstvo. Njegov odgovor je bil značilen:

»Čemu pa ne? Saj dobivajo dobre sovjetske denarje. Revolucije ne bodo nikdar izvedli, naj torej vsaj tako pokažejo, da so svojega denarja vredni.«

Zaradi mnogih tisočev novakov, ki so prihajali v naše vrste pod praporom demokracije, se je krog vohunstva GPU po komunistični stranki v Združenih državah še zelo raztegnil. Vohunstvo je vdrlo na področja, kamor doslej še ni bilo stopilo. Komunisti, ki so skrbno skrivali, kaj so, so našli pot do več sto vodilnih postojank. Tako se je Moskvi posrečilo dobiti vpliv na vedenje uradnikov, ki bi se vede ne bili agenta Kominterne ali GPU dotaknili niti z ognjenimi kleščami.

Morda še večje začudenje kakor ti uspehi v vohunjenju in v vplivu na politične razmere, je vdor Kominterne v strokovne zveze, založbe, časnike in liste. To pa se je posrečilo pač tako, da so sneli znamko Kominterne ter na njeno mesto postavili znamko protihitlerjanstva.

Udje Kominterne so svojo svetovno stranko in njeno moskovsko vodstvo vedno imeli za najodličnejšo in najvišjo oblast, kateri so dolžni zvestobo. Naj je bil Kipenberger član komisije za vojaške zadeve v nemškem državnem zboru, Gallatcher poslanec v angleški spodnji zbornici ali Gabrijel Peri, član odbora za zunanje zadeve v francoski zbornici — Kominterna je bila zanje edina obveznost, ki so ji bili zvesti, ki so jo priznavali in ki jih je vezala. Ko je Kominterna postala orodje za Stalinove osebne koristi, so svojo zvestobo prenesli nanj.

Razdobje ljudske fronte se je z grmečim polomom končalo 23. avgusta 1939. Zastor je padel čez burko z ljudsko fronto tisti trenutek, ko je ministrski predsednik Sovjetije, Molotov, ob navzočnosti sijajočega Stalina postavil svoj podpis pod podpis narodnosocialističnega zunanjega ministra von Ribbentropa na pogodbo med Nemčijo in Sovjeti. S tem je Stalin dal Nemčiji proste roke in deset dni nato je svet bil v vojni. V Berlin je bilo poslano sovjetsko vojaško zastopstvo, da bi se dogovorilo o podrobnostih za neomejeno sodelovanje med obema najbolj samodržnima in najbolj vseobsegajočima silama. ki ju je svet kdaj poznal.

Za Stalina pomeni združitev teh dveh diktatur višek vsega tistega, za kar se je boril že leta. Ker se je brezupno zapletel v najbolj nasprotujoče si posledice lastnih gospodarskih in političnih polomov, more upati, da se bo obdržal na oblasti samo, če bo hodil roko v roki z Nemčijo.

Za Jugoslovansko tiskarno v Ljubljani: Jože Kramarič ~ Izdajatelj: inž. Jože Sodja ~ Urednik: Mirko Javornik ~ Rokopisov ne vračamo ~ »Slovenski dom« izhaja vsak delavnik ob 12 ~ V ponedeljkih je jutranjik ~ Mesečna naročnina je 14 din. za inozemstvo 25 din ~ Samo ponedeljski »Slovenski dom« velja mesečno 5 dinarjev. polletno 25 dinarjev. celoletno 50 dinarjev. Uredništvo: Kopitarjeva ulica 6/III ~ Uprava: Kopitarjeva ulica 6, Ljubljana ~ Telefon 40-01 do 40-05 ~ Podružnice: Maribor, Celje, Ptuj, Jesenice, Kranj, Novo mesto, Trbovlje.